Çeviri: Aydemir Balkan

BIR MILLET NASIL YARATILIR

Burhan Belge

Avrupa, onsekizinci yüzyıl ve ondokuzuncu yüzyılın başlarında çok geniş sosyal politik ve ekonomik faaliyetlere sahne oldu. Fransız ihtilalinin başlamasıyla gelişen hareketler ve Napolyon'un getirdiği büyük değişmelerle Avrupa, uzun müddet top yekûn siyasi bir sarsıntı içinde kaldı.

İste bu karmakarışık dönemde Alman dehası Weimar şehrinde (*)da yeni bir uygarlığın kıymetlerini ortaya koymaktaydı. Aynı zamanda yeni bir sanatın, yeni bir felsefenin ve yeni bir edebiyatın temellerini atmaktaydı. Bu köklü gayret sakin ve fütursuzca yapılıyordu. Fakat yayıldıkça komşularında sürüp giden karmaşaya uzun müddet bakım olacaktı.
Bu iki tarihi dönem arasında bir kıyaslama yapmak hem ilginç hem de yararlı olacaktır. Elbet kestirme ve basit hükümlere varmamak şartıyla.

Görüyoruz ki zamanımızdaki Avrupa sükûnete kavuşmuş olmaktan hâlâ çok uzaktır. Birkaç
sene evveline kadar Avrupa devletleri iç buhranlar, çalkalanmalarla dermansız düşmüştü. Bu karmasa bugünlerde dinmiş görünmekteyse de, halledilmemiş olan problemler sınırdan dışarıya taşmaktadır. Öyle ki bunlar sürdükçe adeta bir yöne kanalize olmakla ve sonuçta
uluslar arası ihtilaflar haline gelmektedirler. İçteki barışı sağlamak amacı, sanki çetin dış anlaşmazlıklar pahasına mümkün olabilmektedir.

Ama simdi görmekteyiz ki ihtiyar Avrupa'nın üstünde karmasa rüzgârları hâlâ esmekte iken genç Türkiye'mizde tam bir sükûnet hüküm sürmektedir. Günümüzdeki Türkiye, değişik ve yeni bir Weimar gibi, sağlıklı bir atılımla yepyeni bir dünya, yeni bir medeniyet yaratmaktadır...

Türkiye'nin her bölgesi şimdi geniş bir şantiye halindedir, ulaşım ve iletişim şebekeleri bütün hizmetleriyle ortaya getirilmiş, büyük yeni limanlar gerçekleştirilmiştir... Genç bir sanayi yeni hamlelerle gelişmektedir.. Milli Eğitim, Sağlık vb.. gibi hepsi başlı başına geniş ve büyük boyutlu problemler olan hizmetlerin başarılmasının sonucu Türkiye'nin sosyal ve siyasi cehresi de yapılanmaktadır.

Ve bütün bu faaliyetlerin başında ülkenin emsalsiz Şefini görmekteyiz.. Eserleri aşikardır. Emperyalizm ve din kuvvetlerinin vaktiyle ele geçirmiş oldukları imkanları şimdi geri almış, memleketine evvela bağımsızlığı sağlamış sonra ona bir Tarih ve bir Lisan vermiştir. Muazzam katedraller ve camiler inşa etmiş büyük mimarlar nasıl taş ve mermeri maharetle isleyerek bu maddelere ihtişam ve parıltıyı vermeyi başarmışlarsa, işte şimdi Atatürk de milletini Tarihin ölümsüz mermerinde biçimlemektedir. Dargınlıkların, bozuşmaların, hileleri kavgaların yayıldığı bu uluslar arası uğultu içinde memleketimizden şimdi ahenkli, sakin ve berrak bir ses

yükselmektedir: Atatürk, elinde sihirli çekici, mermerini işlemektedir…

Bu ne muhteşem manzaradır ki Avrupa’nın bu en karışıklık devirlerinin içinde bile bu büyük Şef yaratıcı ve yenileyici yüce eserine huzur ve inançla devam etmektedir.
Bu günlerdeki kısır kavgaların ve azgın ihtirasların Okyanusu içinde Atatürk’ün Ülkesi şimdi efsunlu bir ada gibidir: Barış, gayret ve geleceğe güven adası.

(*) Birinci Cihan savaşının hemen sonunda 1920 yılında Almanya’nın Thuringen bölgesindeki Weirnar şehrinde genç mimarların ve heykeltıraşların başı çektiği yeni bir sanat ve kültür hareketi başlamıştı. Alman mimarlar Gropius ve Mies van der Rôtie 'nin yönettiği bu modern sanat hareketine sonradan Avrupa’nın çeşitli ülkelerinden ressamlar, şairler, yazarlar, rejisörler düşünürler katıldılar. Bauhaus ismini alan bu yeni sanat ve kültür okulunun etkileri uzun müddet, Fransa’da, Belçika’da, Avusturya’da, Hollanda’da, Çekoslovakya’da, İskandinav ülkelerinde çok yaygın olmuştu.

(Aydemir Balkan'ın notu)

Mısra hanim,
Burhan Belge'nin bu makalesi aslında çok güzel ve çarpıcı) olmalı...
Fakat Fransızca metni çok çetrefil bir lisanla ve acemi bir üslupla kaleme alınmış. Tercümede ve toparlamakta çok güçlük çektim..
Hepinize sevgiler, selâmlar...